

M. de V., dames en heren,

Ook ik zit hier niet voor het eerst. In juni 2012 sprak ik hier in op persoonlijke titel namens de honderdduizenden levende wezens die geen inspraak hebben, maar die voor hun welzijn en voortbestaan afhankelijk zijn van de beslissingen die u neemt. Nu, ruim 2 jaar later, spreek ik in mede namens de Agrarische Natuurvereniging Santvoorde, in de hoop dat dat meer indruk maakt. Want in de tussentijd zijn de plannen weliswaar aangepast - er is nu een boortunnel onder de bebouwde kom van Voorschoten voorzien - , maar voor de natuur en het agrarisch natuurbeheer in de 5 polders die het voorgestelde tracé zal doorsnijden zijn de nieuwe plannen niet minder desastreus.

Als we kijken naar de reacties in de Nota's van Antwoord bij het Voorontwerp en het Ontwerp Inpassingsplan moeten we constateren dat met onze diverse zienswijzen weinig serieus is omgegaan. Zo heb ik eerder gedetailleerde kritiek geleverd op het achtergrondrapport Natuur 2.0, waarop is gereageerd met de mededeling dat mijn mening "voor kennisgeving wordt aangenomen", en op mijn verzoek om serieuze aandacht te besteden aan alternatieven voor het ZnB tracé werd zonder nadere motivering geantwoord dat "aan dit verzoek geen gevolg wordt gegeven". Op de stelling dat er rekening moet worden gehouden met de ambities die zijn vastgelegd in het Pact van Duivenvoorde reageerde men simpelweg met "deze mening deelt de provincie niet".

Op de kritiek van de Agrarische Natuurvereniging Santvoorde dat door het voorgenomen tracé het beperkte areaal agrarisch weidevogelgebied tussen Den Haag en Leiden ernstig wordt aangetast en de weidevogelpopulaties nog verder onder druk komen te staan – en dit terwijl alternatieven beschikbaar zijn - wordt geantwoord dat alle wettelijk vereiste mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen om de verwachte negatieve effecten op natuur en landschap te verminderen. Dit klinkt niet goed voor de agrariërs die juist in dit gebied onder maatschappelijke druk allemaal meedoen aan agrarisch natuur- en landschapsbeheer en hun bedrijfsvoering aanpassen aan het behoud van de weidevogelstand. De motivatie om dit voort te zetten krijgt een flinke deuk.

Onder het thema landschap wordt gesteld dat het een "uitdaging is om de Rijnlandroute, die het landschap doorsnijdt, en de bescherming van dat landschap zoveel mogelijk complementair aan elkaar te laten zijn". Alleen al aan deze bewoordingen kan ieder mens zien in welke bochten de provincie zich moet wringen om dit tracé te verdedigen.

Mitigatie en compensatie zijn de toverwoorden. Maar wat houden zij nu eigenlijk in? Volgens vaste jurisprudentie van de Raad van State mag de term mitigatie alleen gebruikt worden voor maatregelen die gericht zijn op het geheel en vooraf voorkomen van effecten. Welnu, dat gaat voor de weidevogelterritoria die op of langs het tracé liggen simpelweg niet lukken. En compensatie? Daarover wordt in de Nota van Antwoord optimistisch gesteld dat er in de kostenraming budget is gereserveerd voor aankoop, inrichting en beheer van het

benodigde compensatieareaal. En dat compensatie gericht is op uitbreiding van de broedbiotoop. Maar waar moet dit alles worden gerealiseerd? Het is volstrekt niet reëel om te verwachten dat in de wijde omgeving van het tracé voldaan zal kunnen worden aan de compensatiebehoefte.

Maar eigenlijk zou er over mitigatie en compensatie helemaal niet gesproken moeten worden. Want wat is het geval? Voor de EHS, zoals de verbindingszone bij Maaldrift, en de door de provincie aangewezen belangrijke weidevogelgebieden, zoals de Papewegse en Zuidwijkse polder en de Groote Westeindsche polder, geldt het 'nee-tenzij principe'. Dit houdt in dat aantasting van natuur en landschap niet is toegestaan tenzij er sprake is van een groot maatschappelijk belang en er geen reële alternatieven bestaan. Wat is het maatschappelijk belang van de aanleg van dit tracé? In elk geval dat er waarschijnlijk meer dan een miljard euro met de aanleg is gemoeid. Verder is de weg onder de huidige omstandigheden de komende decennia hoe dan ook niet rendabel, zullen met de aanleg de gestelde doelen niet worden bereikt en zal er veel schade aan de omgeving worden toegebracht. Maar afgezien daarvan: door de provincie is nooit aangetoond dat er geen reële alternatieven zijn en dat is niet verwonderlijk, want die zijn er natuurlijk wel degelijk.

MdV, ik rond af. Ik vraag de leden van Provinciale Staten: neem uw verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke kwaliteit alstublieft serieus. Neem uw eigen 'nee-tenzij principe' serieus en wijs het voorstel van Gedeputeerde Staten af. Partijen als CDA en D66, die blijkens hun verkiezingsprogramma de kwaliteit van de ruimte en het behoud van natuur en landschap hoog in het vaandel hebben staan, roep ik op: pas uw positie aan, ga niet voor dit absoluut ontoereikende inpassingsplan, maar ga voor het redelijk alternatief van een verstandige aanpak van de knelpunten, het knooppunt Leiden-West en het Lammenschansplein. Op die manier houdt u nog veel geld over voor andere zaken waarvan nut en noodzaak beter zijn aan te tonen dan van dit natuurvernietigende, gezondheid schadende en geldverslindende tracé.

F.H.J von der Assen